

Міністерство освіти і науки України
Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний
університет імені К.Д.Ушинського»
Південноукраїнський центр професійного розвитку керівників та фахівців
соціономічної сфери

СУЧАСНІ МЕТОДИ ТА ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
15 червня 2022 року*

ОДЕСА

УДК: 371.013+378(01)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Черненко Наталія Миколаївна - доктор педагогічних наук, професор кафедри освітнього менеджменту та публічного управління Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Соловейчук Олена Максимівна – секретар Південноукраїнського центру професійного розвитку керівників та фахівців соціономічної сфери

*Рекомендова вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»
(протокол №11 від 30.06.2022 р.)*

Рецензенти:

Дарманська І. М. - доктор педагогічних наук, доцент, декан факультету педагогічної освіти та філології Хмельницької гуманітарно-педагогічної академії.

Княжева А. І. - доктор педагогічних наук, професор, завідувачка кафедри педагогіки Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Сучасні методи та форми організації освітнього процесу у закладах вищої освіти: збірник матеріалів Всеукраїнської науково-методичної конференції. Одеса : Університет Ушинського, 2022. 261 с.

До збірника ввійшли матеріали Всеукраїнської науково-практичної конференції, присвяченої різним аспектам організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, сучасним методам та формам організації освітнього процесу у закладах освіти різного рівня, підготовці фахівців соціономічної сфери.

Науковці та студенти висвітлюють питання щодо сучасних методів та форм організації освітнього процесу у закладах вищої освіти.

Відповідальність за зміст матеріалів несуть їх автори.

формулювання мети та завдань навчання дозволяють перейти до оцінки результатів.

На основі проведеного дослідження можна виділити низку переваг використання гейміфікації в освітньому просторі:

1. Гейміфікація забезпечує студентам автоматичний зворотній зв'язок, що дозволяє користувачам постійно розуміти, якість та доцільність власної діяльності. Використовуючи різноманітні дошки лідерів можна оцінити свою динаміку і порівняти її із досягненнями інших осіб.

2. Гейміфікація може демонструвати, наскільки якісно і серйозно студент виконує те чи інше завдання.

3. Гра дозволяє покращувати результати засвоєних знань не лише лідерам, але й кожному учаснику гри.

4. Гейміфікація це ефективний спосіб донесення до здобувачів вищої освіти подальших цілей спільної діяльності [2].

5. Гейміфікація зумовлює використання інтерактивних платформ електронного навчання, що можуть бути інтегровані в різні аспекти роботи.

Отже, впровадження принципів гейміфікації в освітній процес закладу вищої освіти виступає зручним інструментом підвищення якості отриманих знань, який одночасно є корисним як для викладачів, так і для студентської аудиторії. Використання ігрових технологій допомагає розширити можливості донесення нового матеріалу і практичних знань до аудиторії, підвищує ступінь і швидкість їх закріплення студентами. Таким чином, ігрові методики сьогодні стають тим ключем, за допомогою якого студенти хочуть навчатися.

Список використаних джерел:

1. Захарова О. В., Грузд А. В. Підвищення якості послуг вищої освіти за допомогою гейміфікації. Наукові праці Кіровоградського національного технічного університету. Економічні науки. Кропивницький, 2017, № 32. С. 113–122.

2. Скасків Г. М. Впровадження технологій гейміфікації в освітній процес ЗВО. Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова. Сер. 5: Педагогічні науки: реалії та перспективи. Київ: Гельветика, Вип. 83, 2021. С. 156–161.

ВІТРУК Ольга Ананіївна

ЗАСТОСУВАННЯ STEM-НАВЧАННЯ В ОСВІТНІХ ЗАКЛАДАХ УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

STEM-освіта – є спеціалізованим освітнім напрямком, головний акцент у якому зроблено на вивченні точних та природничих наук, із додаванням потужного інноваційного та технологічного компонентів.

Мета статті – окреслити особливості застосування STEM-навчання в процесі реформування української освіти.

Науковці стверджують, що STEM-освіта сприяє опануванню «сучасних навичок XXI століття» та створює фундамент для професій майбутнього особистості. Грунтовну професійну підготовку здобувачам освіти STEM-навчання забезпечує як складова концепції Нової української школи, адже націлена не лише на здобуття знань, а й на одержання компетенцій.

Серед компетенцій НУШ, що перетинаються із цілями STEM-освіти можна визначити: розвиток логічного та математичного мислення; розуміння природи та технологій із позиції точних наук; освіченість в інформаційно-комунікаційних технологіях, уміння їх використовувати; здатність креативно мислити та проявляти творчі здібності. У Концепції «Нова українська школа», окреслено ідеологію змін в освіті та визначено формулу Нової української школи, а саме

Визначається роль вчителя як умотивованого. Умотивований учитель, який має свободу творчості й розвивається професійно» вважаємо основним, адже саме від особистості учителя, рівня його професійної компетентності залежить якість освіти.

Сучасний учитель має бути готовим до виконання комплексних ускладнених завдань: апробувати нові Модельні навчальні програми, модифікуючи їх та пристосовуючи до потреб здобувачів освіти; укладати навчальні програми предметів або курсів на інтеграційних засадах; підтримувати навчальний поступ здобувача освіти; формувати в особистості впевненість у собі, наголошуючи на сильних сторонах, а не помилках чи слабких сторонах. Змінюється роль учителя: із єдиного джерела знань він перетворюється на фасилітатора, консультанта, модератора, тьютора, едвайзера, менеджера, модератора, наставника, лідера.

Таким чином, учитель перестає бути центром уваги, а керує освітнім процесом, забезпечуючи гармонійний розвиток дитини відповідно до її вікових та індивідуальних психофізіологічних особливостей і потреб, формуючи загальнолюдські цінності, підтримуючи життєвий оптимізм, розвиваючи самостійність, творчість та допитливість учнів.

Упровадження Концепції Нової української школи вимагає від педагогів ініціативи, нових підходів, а отже, і додаткових зусиль. Тому рівень професійної компетентності вчителів буде залежати від рівня розвитку їхнього емоційного інтелекту, який допомагає розуміти почуття інших людей та власні емоції, ефективно керувати своєю емоційною сферою та уникати професійного вигорання.

Впровадити методи STEM-освіти в загальний освітній процес не важко, потрібна лише мотивація вчителя, творчий підхід до пояснення навчального матеріалу та вміння пояснювати здобувачам освіти зв'язки між предметами та дисциплінами у вивченні конкретних процесів.

До вашої уваги представлені Переваги STEM-освіти для вчителів щодо підвищення якості навчання :

це і наочно передачі знань, неординарність підходи, наявність мотивованих здобувачів освіти та сприяння креативності.

Особливою формою наскрізного STEM-навчання є інтегровані заняття, які спрямовані на встановлення міжпредметних зв'язків, що сприяють формуванню в здобувачів освіти цілісного, системного світогляду, актуалізації особистісного ставлення до питань, що розглядаються на занятті і реалізуються через об'єднання схожої тематики кількох навчальних предметів та через формування інтегрованих курсів.

Заняття за програмою STEM кардинально відрізняється від типового уроку в освітньому закладі: оскільки здобувачі освіти розробляють проекти, у межах яких за допомогою технічних чи інженерних рішень, розв'язують цілком реалістичну проблему – а це завжди командна робота: обговорення, збирання ідей, обирання найкращої з них, конструювання, знову обговорення, корегування та визначення остаточного варіанту. Сама Така робота може тривати декілька занять і, зазвичай, завершується презентацією отриманого результату.

Виходячи з методики STEM у центрі уваги постає практичне завдання чи проблема

Здобувачі освіти навчаються бачити рішення не тільки в теорії, а й безпосередньо на практиці шляхом спроб і помилок. STEM-освіта сприяє формуванню у здобувачів освіти критичного мислення, бачення цілісної картини проблеми та вмінь для розв'язання реальних завдань. що в свою чергу їх спонукає до самостійного прийняття власних рішень та відповідальності за них. це створює умови для здобувача соціально-комунікативного характеру, коли постає необхідність вербального та невербального спілкування.

Такий підхід надає необмежений простір для творчості, формує комунікативні та соціальні навички щодо розуміння і враховування потреб інших людей – це особистісний розвиток і соціалізація за формулою

Почути іншого – донести власну думку, щоб тебе почули, врахувати потреби інших і у співпраці почутого створити унікальну ідею .

Якість впровадження STEM-освіти багато в чому визначається компетентністю та рівнем професійної діяльності науково-педагогічних працівників, наскільки вони активно використовують новітні педагогічні підходи до викладання й оцінювання, інноваційні практики міждисциплінарного навчання, методи та засоби навчання з акцентом на розвиток дослідницьких компетенцій.

Рівень професійної діяльності визначає якість впровадження STEM освіти через інновацію педагогічних технологій.

Система освіти постійно оновлюється і зазнає модернізації. І це продиктовано тенденціями того чи іншого розвитку напряму технологій. Це обумовлюється потребою в освітніх послугах, конкретних запитів від здобувачів освіти. На слайді наведені тенденції які повинні бути постійно в полі зору, враховувати інтереси, пріоритети, оцінювання результатів, поширення послух неформальної освіти, об'єднання досвіду формальної та неформальної освіти; залучення до освітнього процесу представників суспільства за різними галузями.

Якщо представляти STEM як перш за все алгоритм та базові принципи роботи над проблемою задля її вирішення креативним шляхом, то з цієї позиції освітній процес буде відповідним до концепції STEAM у разі зміни традиційної форми викладання на побудову навчання навколо викладача та командну роботу (партнерство) учасників освітнього процесу.

Широке впровадження STEAM-освіти здатне змінити економіку нашої країни, зробити її більш інноваційною та конкурентоспроможною, а здобувачам освіти – допомогти стати успішними професіоналами в майбутньому

Список використаних джерел:

1. Вікторенко І., Горобець Л. Нові професійні ролі та функції сучасного вчителя контексті Концепції нової української школи. Професіоналізм педагога: теоретичні й методичні аспекти. Слов'янськ, 2019. Вип. 11. С. 93–106.
2. Галюка О. Соціально-професійні ролі вчителя в умовах Нової української школи. 2022. URL: <https://sno.udpu.edu.ua/index.php/naukovo-metodychna-robota/91-tendentsiyi-suchasnoyi-pidhotovky-maybutnikh-uchyteliv-pochatkovoyi-shkoly/263-sotsialno-profesijni-rol-i-vchitelya-v-umovakh-novoji-ukrajinskoji-shkoli>
3. Дофамін для освіти: шукаємо формулу любові до навчання. URL: <https://edutalks.nus.org.ua/>
4. Емпатія. URL: <https://www.empatia.pro/empatiya/>
5. Марковська М. Як учителям підвищити стресостійкість та ресурсність. 2021. Ч. 1. URL: <https://nus.org.ua/articles/yak-uchytelyam-pidvyshhyty-stresostijkist-ta-resursnist-chastyna-1/>
6. Марковська М. Як учителю працювати зі своїми емоціями в інклюзивному класі. Пояснює психологиня. 2021. URL: <https://nus.org.ua/articles/yak-uchyteluy-pracuyvaty-zi-svoimi-emoциями-v-inklyuzivnomu-klasі-poyasnyue-psihologinya-2021/>
7. Нова українська школа: концептуальні засади реформування середньої школи: ухвалено рішенням Колегії МОН України від 27.10.2016 / упоряд. Л. Гриневич, О. Елькін, С. Колашнікова та ін. ; заг. ред. М. Грищенко. Київ. 2016. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/zagalna%20serednya/nova-ukrainska-shkola-compressed.pdf>
8. НУШ: Нова українська школа. Смарт-освіта. Проект 2017 року ГО «Смарт Освіта» у партнерстві з Міністерством освіти і науки України для комунікації реформи «Нова Українська Школа»: вебсайт. URL: <https://nus.org.ua/>
9. Скиба М.. Сучасний педагог – це той, хто розкриває потенціал учнів, а не примушує їх вчити уроки. 2018. URL: <https://uifuture.org/publications/24366-suchasnyi-pedagog/>